แนวทางสำหรับคณะกรรมการตรวจสอบในการพิจารณาคัดเลือกผู้สอบบัญชี

ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีให้เหมาะสมกับบริษัทจดทะเบียน คณะกรรมการตรวจสอบควรขอให้ผู้สอบบัญชีนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานสอบบัญชีของตน[1] โดยคณะกรรมการตรวจสอบควรให้ความสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบควรถามคำถามเพื่อให้ผู้สอบบัญชีให้ข้อมูลในเรื่องที่สำคัญดังนี้

1.1 กระบวนการและขั้นตอนการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีที่สำคัญของสำนักงานสอบบัญชีที่ช่วยสนับสนุนให้งานสอบบัญชีมีคุณภาพ

1.2 ความครบถ้วนและสม่ำเสมอของการนำกระบวนการและขั้นตอนการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีไปปฏิบัติ

1.3 การเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพบัญชีและสอบบัญชีที่สำนักงานสอบบัญชีมีความเป็นห่วงว่าอาจมีผลกระทบต่อการนำเสนอรายงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียน

1.4 หน่วยงานกำกับดูแลได้ตรวจทานระบบควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีและ/หรือกระดาษทำการงานสอบบัญชีของบริษัทหรือไม่ ขอบเขตและผลของการตรวจทานดังกล่าวเป็นอย่างไร และมีประเด็นอะไรที่บริษัทควรปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ ผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชีมีแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

2. การจัดสรรทรัพยากรบุคคลอย่างเพียงพอและเหมาะสม

คณะกรรมการตรวจสอบควรถามคำถามเพื่อให้ผู้สอบบัญชีให้ข้อมูลในเรื่องที่สำคัญดังนี้

2.1 ความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการดูแลระบบการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี

---

[1] คณะกรรมการตรวจสอบควรขอให้ผู้สอบบัญชีนำเสนอเกี่ยวกับสำนักงานสอบบัญชีของตน โดยอาจเชิญผู้สอบบัญชี 2-3 ราย มานำเสนอข้อมูลตามแนวคำถามนี้ เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบดูว่า สำนักงานสอบบัญชีใดเหมาะสมกับบริษัทมากที่สุด

2.2 วิธีการควบคุมของสำนักงานสอบบัญชีที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสมาชิกในทีมตรวจสอบที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบงบการเงินของบริษัทจดทะเบียน มีความเป็นอิสระจากบริษัทจดทะเบียนที่เข้าตรวจสอบ

2.3 ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจและการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน และพัฒนาการเกี่ยวกับรายงานทางการเงินที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งสำนักงานสอบบัญชีควรคำนึงถึงในการรับงานของบริษัทจดทะเบียน

2.4 วิธีการในการจัดการกับประเด็นที่ควรคำนึงถึง ดังที่กล่าวในข้อ 2.3 รวมถึงความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการกับประเด็นปัญหาที่ซับซ้อนของบริษัทจดทะเบียน

2.5 ประสบการณ์ของสำนักงานสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนี้ ความรู้ทางเทคนิค และทักษะทางภาษาที่ทีมตรวจสอบมี รวมถึงบทบาทของทีมตรวจสอบที่คาดว่าจะมีในการตรวจสอบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

2.6 ความจำเป็นต้องใช้ผลงานของผู้เชี่ยวชาญพิเศษในการตรวจสอบบริษัทจดทะเบียนนี้ รวมถึงความพร้อมของทรัพยากรบุคคลภายในสำนักงานสอบบัญชีที่จะให้คำปรึกษาในเรื่องดังกล่าวแก่ทีมตรวจสอบ

2.7 ความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากรบุคคลสำหรับแต่ละช่วงของการตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจได้ว่า การสอบบัญชีจะเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่ตกลงกัน

3. การมีส่วนร่วมของผู้สอบบัญชีและทีมตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบควรถามคำถามเพื่อให้ผู้สอบบัญชีให้ข้อมูลในเรื่องที่สำคัญ ดังนี้

3.1 จากผลการประเมินความซับซ้อนและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชีบริษัทจดทะเบียนนี้ ขอให้สำนักงานสอบบัญชีอธิบายเรื่องดังต่อไปนี้

3.1.1 ความเสี่ยงที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานสอบบัญชี

3.1.2 เรื่องสำคัญที่ผู้สอบบัญชีจะเข้ามามีส่วนร่วม

3.1.3 ลักษณะและวิธีการของการเข้ามามีส่วนร่วมในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในแต่ละช่วงของการสอบบัญชี

3.1.4 เกณฑ์ในการกำหนดเรื่องสำคัญที่ผู้สอบบัญชีต้องเข้ามามีส่วนร่วมในงานสอบบัญชี

3.2 ความเพียงพอและเหมาะสมของนโยบายที่ใช้ในการควบคุมดูแล และสอบทานงานสอบบัญชีของทีมตรวจสอบ

3.3 ช่องทางที่สำนักงานสอบบัญชีมีไว้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ทีมตรวจสอบในกรณีมีเรื่องที่ต้องการปรึกษาหารือเพื่อให้ทีมงานตรวจสอบได้รับคำปรึกษาหรือข้อแนะนำเกี่ยวกับประเด็นทางด้านเทคนิคที่สำคัญอย่างรวดเร็วและทันท่วงที

3.4 เรื่องที่ผู้สอบบัญชีต้องการให้คณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนร่วมในงานตรวจสอบ

4. การใช้วิจารณญาณเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบควรถามคำถามเพื่อให้ผู้สอบบัญชีให้ข้อมูลในเรื่องที่สำคัญดังนี้

4.1 เทคนิควิธีการตรวจสอบที่ทำให้มั่นใจถึงความถูกต้องและน่าเชื่อถือของประมาณการ และข้อสมมติที่ผู้บริหารใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลขประมาณการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายงานทางการเงิน

4.2 ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีในการพิจารณาเรื่องผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีที่บริษัทจำเป็นต้องว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญภายนอก

4.3 วิธีการตรวจสอบที่ทำให้ได้ความเชื่อมั่นในผลงานของผู้สอบบัญชีอื่นที่สอบบัญชีบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมในกลุ่ม ซึ่งเป็นองค์ประกอบของงบการเงินรวม

4.4 วิธีการตรวจสอบที่ทำให้มั่นใจถึงความน่าเชื่อถือของหนังสือยืนยันข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากบุคคลภายนอก

4.5 วิธีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลเกี่ยวกับยอดคงเหลือและรายการเกี่ยวกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

5. ความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี

คณะกรรมการตรวจสอบควรถามคำถามเพื่อให้ผู้สอบบัญชีให้ข้อมูลในเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี ดังนี้

5.1 ในกรณีที่สำนักงานสอบบัญชีหรือสำนักงานเครือข่ายมีการให้บริการด้านอื่น ๆ[2] นอกเหนือจากงานสอบบัญชีแก่บริษัทจดทะเบียนที่เป็นลูกค้างานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีมีมาตรการใดที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีจะยังคงสามารถรักษาความเป็นอิสระจากลูกค้างานสอบบัญชีได้

---

[2] งานให้บริการด้านอื่น ๆ ที่อาจกระทบต่อความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี เช่น งานให้บริการรับทำบัญชี การจัดทำงบการเงิน การออกแบบและดำเนินการด้านระบบสารสนเทศทางการเงิน งานตรวจสอบภายใน และบริการด้านคดีความฟ้องร้อง หรือการประมูลค่าของทรัพย์สินที่อาจมีผลกระทบต่อจำนวนเงินหรือการเปิดเผยในงบการเงิน เป็นต้น

5.2 สำนักงานสอบบัญชีมีการพิจารณาจำนวนปีที่ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานสอบบัญชีให้กับบริษัทจดทะเบียนเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันมิให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคยที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหากผู้สอบบัญชีรายเดิมปฏิบัติงานสอบบัญชีให้กับบริษัทจดทะเบียนติดต่อกันเป็นระยะเวลานานหรือไม่

5.3 ในกรณีที่สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีมีการซื้อสินค้าหรือบริการจากบริษัทจดทะเบียนที่เป็นลูกค้างานสอบบัญชี สำนักงานสอบบัญชีมีการพิจารณาเงื่อนไขทางการค้าว่าเป็นไปตามปกติของการดำเนินธุรกิจหรือไม่ และมีมาตรการใดที่ทำให้เชื่อมั่นได้ว่า สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีจะยังคงสามารถรักษาความเป็นอิสระจากลูกค้างานสอบบัญชีได้

5.4 สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีมีนโยบายในเรื่องการรับของขวัญหรือการรับรองจากบริษัทจดทะเบียนที่เป็นลูกค้างานสอบบัญชีหรือไม่อย่างไร